CAISSE DE COMPENSATION DES ALLOCATIONS FAMILIALES DES RÉGIONS DE CHARLEROI ET DE NAMUR KATA LATERZA

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 12ης Ιουνίου 1980 *

Στην υπόθεση 733/79,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal du travail του Charleroi προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Caisse de compensation des allocations familiales des régions de Charleroi et de Namur

και

Cosimo Laterza,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73 επ.),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. O' Keeffe, πρόεδρο τμήματος, G. Bosco και T. Koopmans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. P. Warner
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 1979, το Tribunal du travail του Charleroi υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73 επ.).

2 Αυτό το ερώτημα ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς που είχε ως αντικείμενο την απόφαση του αρμόδιου βελγικού ασφαλιστικού φορέα να μην αναγνωρίσει σε Ιταλό εργαζόμενο, κάτοχο βελγικής συντάξεως αναπηρίας και κάτοικο Ιταλίας, το ευεργέτημα, από 1ης Οκτωβρίου 1972, των βελγικών παροχών για συντηρούμενα τέκνα και να του ζητήσει την απόδοση των ποσών που καταβλήθηκαν από την εν λόγω ημερομηνία μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1975.

3 Όπως προκύπτει από το διαβιβασθέντα υπό του εθνικού δικαστηρίου φάκελο, ο εν λόγω εργαζόμενος, εργασθείς στην Ιταλία, από το 1950 έως το 1955, και στο Βέλγιο, από το 1955 έως το 1969, επέτυχε, την 1η Ιουνίου 1970, σύνταξη αναπηρίας δυνάμει της μόνης βελγικής νομοθεσίας και απήλαυε, μέχρι την 1η Οκτωβρίου 1972, επιδομάτων για συντηρούμενα τέκνα, προβλεπόμενων από την εν λόγω νομοθεσία. Το δικαίωμα του ενδιαφερομένου επ' αυτών των επιδομάτων διεπόταν, μέχρι της ανωτέρω ημερομηνίας, από το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 3, κατά το οποίο «ο όρος "παροχές", υπό το πνεύμα του παρόντος άρθρου, καθορίζει τα οικογενειακά επιδόματα που προβλέπονται για τους δικαιούχους συντάξεως γήρατος, αναπηρίας, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθενείας, καθώς και τις προσαυξήσεις ή τα συμπληρώματα των συντάξεων αυτών λόγω τέκνων των δικαιούχων αυτών, με εξαίρεση των συμπληρωμάτων που χορηγούνται βάσει συστημάτων ασφαλίσεως για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες». Η παράγραφος 3 του ίδιου αυτού άρθρου προσθέτει ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 «εφαρμόζονται οποιοδήποτε και αν είναι το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικούν τα τέκνα».

4 Όταν ο βελγικός ασφαλιστικός φορέας απέστειλε, στις 11 Ιουνίου 1970, προς τις αρμόδιες ιταλικές αρχές το σχετικό μ' αυτή τη σύνταξη αναπηρίας φάκελο και

ζήτησε από τις εν λόγω αρχές να αναλάβουν ανάλογο τμήμα της συντάξεως αναπηρίας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου περί συνυπολογισμού και αναλογικού επιμερισμού, ο ιταλικός ασφαλιστικός φορέας χορήγησε, στις 27 Δεκεμβρίου 1976, στον εργαζόμενο, βάσει του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71, αναλογικό μέρος της συντάξεως, καθώς και το ευεργέτημα οικογενειακών επιδομάτων, προβλεπόμενων από την ιταλική νομοθεσία και αυτό από της θέσεως σε ισχύ του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή από 1ης Οκτωβρίου 1972.

5 Ο βελγικός φορέας, βασιζόμενος στη χορήγηση αυτών των παροχών, μείωσε, κατά το εν λόγω αναλογικό μέρος, το ποσό της συντάξεως αναπηρίας που κατέβαλε μέχρι την 1η Οκτωβρίου 1972 και αποφάσισε να παύσει, από την ημερομηνία αυτή, την καταβολή των παροχών για συντηρούμενα τέκνα, των προβλεπόμενων από τη βελγική νομοθεσία, ζητώντας συγχρόνως από τον ενδιαφερόμενο να επιστρέψει τα καταβληθέντα μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1975 επιδόματα (ήτοι 104 189 βελγικά φράγκα), ημερομηνία κατά την οποία η καταβολή αυτών των παροχών είχε ανασταλεί, εν αναμονή της αποφάσεως των ιταλικών αρχών ως προς τη χορήγηση αναλογικού μέρους της συντάξεως. Προς στήριξη της αποφάσεώς του, ο βελγικός ασφαλιστικός φορέας επικαλέστηκε τις διατάξεις του άρθρου 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71, κατά τις οποίες τα οικογενειακά επιδόματα που προβλέπονται για τους δικαιούχους συντάξεως γήρατος, αναπηρίας, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθενείας χορηγούνται, οποιοδήποτε και αν είναι το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο δικαιούχος της συντάξεως ή τα τέκνα,

«β) στον δικαιούχο συντάξεων που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας περισσοτέρων κρατών μελών:

i) σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο δικαιούχος αυτός, αν το δικαίωμα για μια από τις παροχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 γεννήθηκε κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας του κράτους αυτού...».

6 Ο ενδιαφερόμενος αμφισβητεί το βάσιμο αυτής της αποφάσεως. Δεδομένου ότι το ποσό των επιδομάτων για συντηρούμενα τέκνα, των προβλεπόμενων από την ιταλική νομοθεσία, είναι κατώτερο του ποσού των βελγικών επιδομάτων, προβάλλει ότι η προαναφερθείσα απόφαση συνεπάγεται, στην προκειμένη περίπτωση, μείωση των δικαιωμάτων του επί των οικογενειακών παροχών και υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατό, παρά μόνον αν αγνοηθούν οι στόχοι του άρθρου 51 της Συνθήκης και του κανονισμού 1408/71, να ερμηνευθούν και να εφαρμοστούν οι εν λόγω διατάξεις κατά τρόπο που να εξαφανίσουν το δικαίωμα του ασφαλισμένου επί του μεγαλύτερου ποσού των παροχών που του οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους.

7 Ενώπιον αυτής της αμφισβητήσεως το Tribunal du travail του Charleroi ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί αν το άρθρο 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71

«έχει την έννοια ότι το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών εις βάρος του κράτους στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο δικαιούχος συντάξεως αναπηρίας (στην προκειμένη περίπτωση της Ιταλίας) εξαφανίζει το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών μεγαλυτέρου ποσού, το οποίο έχει γεννηθεί προηγουμένως εις βάρος άλλου κράτους μέλους (εν προκειμένω του Βελγίου)».

8 Όπως έκρινε το Δικαστήριο, με την απόφαση της 6ης Μαρτίου 1979 (υπόθεση 100/78, Rossi, Recueil σ. 831), οι κανονισμοί περί κοινωνικής ασφαλίσεως των διακινουμένων εργαζομένων δεν οργάνωσαν κοινό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως, αλλά «άφησαν να εξακολουθήσουν να υπάρχουν διακεκριμένα συστήματα συνεπαγόμενα διακεκριμένες αξιώσεις έναντι διακεκριμένων φορέων κατά των οποίων ο δικαιούχος παροχών κατέχει άμεσα δικαιώματα δυνάμει, είτε του μόνου εσωτερικού δικαίου είτε του εσωτερικού δικαίου συμπληρούμενου, αν παρίσταται ανάγκη, από το κοινοτικό δίκαιο». Μ' αυτή τη νομολογία, το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι «η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν μπορεί, εκτός ρητής εξαιρέσεως σύμφωνης προς τους στόχους της Συνθήκης, να εφαρμόζεται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να στερεί το διακινούμενο εργαζόμενο ή τους έλκοντες εξ αυτού δικαίωμα του ευεργετήματος μέρους της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους» ή να συνεπάγεται μείωση των παροχών που οφείλονται δυνάμει αυτής της νομοθεσίας συμπληρούμενης από το κοινοτικό δίκαιο. Ο κανονισμός 1408/71, θεσπίζοντας και αναπτύσσοντας τους κανόνες συντονισμού των εθνικών νομοθεσιών, εμπνέεται πράγματι από τη θεμελιώδη αρχή, η οποία εκφράζεται στην έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη, κατά την οποία οι εν λόγω κανόνες πρέπει να διασφαλίζουν στους εργαζομένους που μετακινούνται εντός της Κοινότητας το σύνολο των παροχών που έχουν αποκτήσει στα διάφορα κράτη μέλη, «ως ανώτατο όριο το υψηλότερο ποσό» αυτών των παροχών.

9 Σύμφωνα μ' αυτές τις αρχές δεν είναι, συνεπώς, δυνατό να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71 κατά τρόπο που να στερεί από τον εργαζόμενο, με την αντικατάσταση των παροχών, που έχουν χορηγηθεί από ένα κράτος μέλος, με παροχές οφειλόμενες από ένα κράτος μέλος, του ευεργετήματος των ευνοϊκότερων παροχών. Οι αρχές που ενέπνευσαν τον κανονισμό 1408/71 απαιτούν, αντιθέτως, όταν, στην περίπτωση που αφορά το άρθρο 77, παράγραφος 2, β, ι, το ποσό των παροχών, που παρέχονται στο κράτος κατοικίας, είναι κατώτερο από το ποσό των παροχών που έχουν χορηγηθεί από το άλλο κράτος που τις οφείλει, ο εργαζόμενος διατηρεί το ευεργέτημα του μεγαλυτέρου ποσού και λαμβάνει, εις βάρος του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα του τελευταίου αυτού κράτους, συμπλήρωμα παροχών, ίσο προς τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών.

10 Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι, το άρθρο 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών εις βάρος του κράτους, στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο δικαιούχος συντάξεως αναπηρίας, δεν εξαφανίζει το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών μεγαλυτέρου ποσού, το οποίο έχει γεννηθεί προηγουμένως σε βάρος άλλου κράτους μέλους. Όταν το ποσό των πράγματι εισπραττομένων οικογενειακών παροχών, στο κράτος μέλος κατοικίας, είναι κατώτερο από το ποσό των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία του άλλου κράτους μέλους παροχών, ο εργαζόμενος δικαιούται, εις βάρος του αρμόδιου φορέα του τελευταίου αυτού κράτους, συμπληρώματος παροχών, ίσου προς τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 1979, το Tribunal du travail του Charleroi, αποφαίνεται:

Το άρθρο 77, παράγραφος 2, β, ι, του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι, το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών εις βάρος του κράτους, στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο δικαιούχος συντάξεως αναπηρίας, δεν εξαφανίζει το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών μεγαλυτέρου ποσού, το οποίο έχει γεννηθεί προηγουμένως σε βάρος άλλου κράτους μέλους. Όταν το ποσό των πράγματι εισπραττομένων οικογενειακών παροχών, στο κράτος μέλος κατοικίας, είναι κατώτερο από το ποσό των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία του άλλου κράτους μέλους παροχών, ο εργαζόμενος δικαιούται, εις βάρος του αρμόδιου φορέα του τελευταίου αυτού κράτους, συμπληρώματος παροχών, ίσου προς τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών.

O'Keeffe Bosco Koopmans

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουνίου 1980.

Ο γραμματέας
J. A. Pompe
βοηθός γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος
A. O'Keeffe